

Aýal işgär gerek / satiriki hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Satiriki hekaýalar

написано kitapcy | 22 январа, 2025

Aýal işgär gerek / satiriki hekaýa AÝAL IŞGÄR GEREK

Üç-dört ýüz otagly ullakan jaýda ýazuwhanasy bolan bir tanşymyňka gidipdim. Otagda dört kişi bolup otyrdyk. Ep-esli wagt oturamsoň «Indi men gaýdaýyn» diýip, turmakçy bolanyndan, dostum:

– Nirä howlugýaň? Oturubersene – diýdi.

Oturan beýleki iki myhmanam möhüm işleriniň bardygyny aýdyp, turjak bolsalaram tanşym olary-da goýbermän zor bilen saklap durdy. Edil şol wagtam gapy kakylady. Tanşym:

– Geliň, giriberiň – diýip gygyrdy.

Içerik bir aýal girdi. Dördümüz dört ýerden demimizi alman, oňa aňňalyp galdyk. Hamana, adam birden sowuk suwa düşende «Hiýhh» edip saçyndan tä syrtynyň düýbüne çenli jümşülläp gidişi ýaly, bizem gelen aýaly görüp endam-janymyz gagsap gitdi. Bir otagyň içinde oturan dört sany ýaş nemes ofiserini göz önüne getiriň. Birdenem gapy açylyp, içeri nemes marşaly girýärmişin, onsoň ýaňky dört ofiser hasyr-husyr ýerlerinden turup, dim-dik bolarlar. Gelen aýaly görüp, bizem edil şolar ýaly bolduk. Aýak üstünde sömelip durşumyza dördümüz birden:

– Näme hyzmat, hanym?! – diýip, mysapyrlyk bilen aýalyň üstüne abanyşdyk.

– Aýdyberiň, hanym...

– Kyn görmeseňiz, şu taýda oturaýyň...

– Bärlik geläýiň, bəri has oňalyrakdyr, hanym...

Dördümüzem aýaly öz gapdalymyzda oturtmak üçin bir wagtyň özünde ýüpüň üstünde ýöräp barýan darbaza döndük. Aýalam mürähede mähetdel göziýyrtygyň biri eken.

– Men şujagaz ýerde oturaýyn-la gowsy, hiç kimiň göwni galmasyn... – diýen bolup, diwana däl-de, stoluň ýanyndaky oturgyja çökdi. Ol oturanda aýagynyň birini galdyryp, beýleki

aýagynyň üstüne atdy welin, gyjyrt edip açylyp, galgap giden eteginden ýüzümize bimar ediji ys urdy. Dördimiz dört ýerden otagyň ähli howasyny bir demde sorup, kükregimizi dolduraýjak bolduk.

Ýogsa-da, bu aýal kimkä? nirde otlap-suwlap ýören janawar, Niräň adamy, kimiň adamy? Bizden näme isläp geldi? Bu barada hiç birimiz hiç zat bilemzokdyk. Ýazuwhananyň eýesi bolan tanşym oňa:

– Näme hyzmat bolsa, aýdyp oturyň, hormatly hanym? – diýip ýüzlendi. – Çäýmy, gazly suwmy, limonadmy, kofemi? Näme içjek? Oturanlardan biri derrew çilim gutusyny uzatdy:

– Alyp oturyň, gadyrdan...

Iki otluçop, bir çakmak bir wagtyň özünde uzadyldy. Ýazuwhananyň eýesi oturanlaryň birine:

– Işim bar diýen ýalydyň-la, Sabry... – diýdi. Sabry bolsa:

– Ýo-ýok... O diýenem möhüm iş däldi-le işim... Gitmesemem bor – diýip, sagadyna seretdi.

Tanşym bu gezek maňa seredip:

– Wiý, ýogsa-da, Hasan jan, duşuşyga gijä galaýma – diýdi. Men oňa:

– Ertir gitsemem bor-la – diýdim.

Aýal çilimden sorup tüsseden dolduran owurdyny tanşymyň ýüzüne üfläp boşadýardy, tanşym bolsap ol üfledik saýy «0hhh» edip:

– Baş üstüne, näme hyzmat bolsa aýdybermeli? – diýip, ýarymsaklyk edýärdi.

– Estapyrylla... Býuroňyzda işlemäge aýal işgär gözleýän ekeniňiz.

Tanşymyň aýal işgär gözleme pikiri ýokdy. Ol dem salymlyk aňka-taňkalykdan soň:

– Hä, hä... hawa, dogry... Gözleýäs... Has dogrusy, gözleýän – diýdi.

Beýleki oturanam:

– Menem gözleýän – diýip, orta sokuldy. – Edil siziň ýaly aýal bolsa jüpüne düşjek-dä!

Men dessine oňa wizit kartoçkamy uzatdym:

– Biziň ýazuwhanamyza-da aýlanyp gidiň, hormatly hanym, aýal işgäre mätäçlik çekýän.

Aýaly elinden gaçyryp barýan ýaly, ýazuwhananyň eýesi:

– Ýlaýyk wagtynda geldiňiz-da, hanym – diýip sugşurdy. – Bir kömekçi alaýsam diýip durdym.

Aýal bolsa monça bolup mys-mys gülýärdi.

– Öň bir ýerde işläpmidiňiz?

Aýal:

– Hawa – diýip jogap berdi. Zähmet depderçämem bolmaly.

Ol ilki sumkasyny dören boldy. Zähmet depderçäni sumkasyndan tapmansoň, elini etegine urdy. Soň göwüsleriniň arasyna elini sokdy.

– Zähmet depderçäm şu ýerde bolmalydy welin, almak ýatdan çykypdyr.

Tanşymyň iki gözi aýalyň ýalaňaç göwsündedi.

– Ýak-heý, sizem-ä, zähmet depderçäniň geregi ýok ahyryn... Hemme zat anyk. Ukybyňyz ýüz-gözüňizden bildirip dur. Bilimiňiz nähili?

– Bilimimmi? Diplomym ýanymda...

Aýal ýene sumkasyny dörip başlady. Soň ýene-de elini göwsüniň arasyna sokdy. Ol ýerdenem tapmansoň, etegini çekdi-de, jorabynyň içine seretdi.

– Allah-allah... Diplomymy şu ýerlere bir ýere atan ýalakdym...

– Azar edinmäň, hanym, hiç azar edinmäň o zatlary. Men ony ýöne dile geldi – bile geldi diýlenini edip, ýöne soradym. Görnüşinden, ýokary bilimli meňzeýäňiz...

Oturanlaryň biri öňe sokjardy:

– Hormatly hanym, hernäçe kiçigöwünlilik görkezseňizem, biz adamyň ýüzüne seredende, onuň nätüýslidigini aňşyrýas. Tüweleme göz degmesin, siziň ýokary bilimidigiňiz bolşuňyzdan belli.

– Ýok-la, ýokary bilimim ýok. Okap ýörkäm taşladym.

– Zyýany ýok, barybir ýokary bilimli hasap. Bilim diýlen zat diplom bilen ölçenmeýär. Bagyşlaň welin, biz ençeme diplomly eşekleri tanaýas. Adam diýeniň siz ýaly öz-özünü ýetişdirmeli. Asyl maksat hem şo-da, hormatly hanym.

– Näçe tölejek?

Ýazuwhananyň eýesi näçe tölände ony hoşal edip bilerinkä diýip pikirlenip bolýança, oturanlaryň biri:

– Men üç ýüz tölejek – diýdi.

Men tasdan «Çüşş!» diýip gygyrýardym. Hernä özümi saklap:

– Az bolýa – diýdim. – Az, beter az. Men hormatly hanyma eger meniň teklibimi kabul etse, aýda dört ýüzem tölärin.

Aslynda men bu ýazuwhana tanşymdan ýüz lira karz almak üçin gelipdim. Üçünji oturan hezil edip güldi:

– Ynsabyňyz barmy siziň, ynsabyňyz... Ilki töweregiňe seret, soň baha kes.

– Janym, eger bu dört ýüz diýýän bolsa, mende her ýyl daşyndan dört aýlyk möçberinde goşmaça sylagy hem bar. Niçik görýäň? Şeýle-de her alty aýdan bir aý dynç alyş rugsady-da bar. Niçik görýäň, hormatly hanym?

Aýal ýerinden bir gozgandy welin, öňem bir gapdaly dilik etegi uýlugyna çenli açyldy. Men öwwelip galşyma:

– Menden baş ýüz!.. diýip gygyrdym.

Düýn baş ýüz lira karz soramda «Walla kessin, ýeke köpük pulum ýok!» diýip, ant içip awy ýalan tanşym gapjygyny çykaryp, içindäki bar puly aýala uzatdy:

– Haýyş edýän, häzirlilikçe şulary awans hökmünde kabul ediň. Soňuny soň ýetiribereris.

Aýal ussatlyk bilen ýene bir gezek oturan ýerinden gozganjyrady. Ol her gozgananda ýubkasynyň etegi biraz açylyp, demimizi kesýärdi. Aýal:

– Näme işlemelidigimi bilmän awans alyp bilmerin – diýdi.

Bar mesele şondan soň yüze çykdy. Ýazuwhananyň eýesi oňa sowal berdi:

– Daktiloskoplygy oňararmyň?

– Bilmedim-dä...

– Zyýany ýok. Bilmesenizem bolýar, hanym... Ýeri, kätipligi oňararmyň?

Edil şo wagtam maňa nätanyş biri gapydan girdi. Ol aýaly gören badyna:

– Men muny öň bir ýerde görenime meňzedýän. Ýalňyşmasam, men muny tanaýan bolmaly – diýip gygyrdy.

Aýal:

– Tanaýaňyz – diýdi. – Hemmäňiz tanaýaňyz...

Men aýala içgin-içgin seretdim. Hakykatdanam ol öň gören

ýüzüme meňzäp dur. Men:

– Meniňem-ä gözüme tanyş görüňär – diýip hümürdedim.

Aýal hahahaýlap güldi. Emma indi onuň sesi ýognalyp başlady.

– Eýse siz meni tanamadyňyzmy?

Ol ilki gursagyna dakan ýasama göwsi çykaryp, stoluň üstünde goýdy. Soňra kellesindäki parigi çykardy.

Daş edewersin! Bu Jemil bolsa näme?!

Jemil ýüz-gözüne çalan kosmetiki reňklerini süpürişdirip durşuna:

– Bigaýratlar! – diýip gygyrdy. – Şu ýazuwhananyň işiginden ilki gelenimde maňa on lira karz berip bilmediňiz, günüňize ýanaýyn siziň...

– Diýseň degişgen adam ekeniň-aý...

– Nämäň degişgenligi? Birnäçe aýlap iş tapman entäp ýörün. Nirä barsam «Siz bize salgyňyzy goýup gidiň, biz soň gerek bolsaňyz habarlaşarys» diýen bolýarlar. Gojaman Stambulda salgymy berip gaýtmadyk ýerim ýokdur. Gazetlerdäki bildirişlere seredip görýän: «Bir aýal işgär gerek, bir aýal işgär gerek...» Hiç kime erkek işgär gerek däl.

Ýanky oturanlaryň biri ýazuwhananyň eýesine:

– Meniň gyssagly işim bar, rugsat berseň turaýyn – diýdi.

– Otursana dost, nirä baryañ. Gider ýörersiň-dä, gyssanmasana. Jemil sözünü dowam etdirdi:

– Soň görüp otursam, işler hiç oňuna gidiberenok. Şoň üçin «gel, şu aýal sypatyna giribem göreýin-le» diýdim.

– Ýeri onsoň iş tapdyňmy?

– İş gözleýän barmy? Nire göwnüme ýarasa, şol gapyny kakýan. Häzire çenli «bize işgär gerek däl» diýen bir adamam çykmady.

Men ýerimden galdym we oturanlara:

– Biri bilen görüşmelidim. Sag-aman oturyň onda – diýdim-de, gapa yöneldim. Çykyp baryarkam, Jemiliň:

– Indi aňsat ýoluny tapdym, yöne päki köp gidýär – diýenini eşitdim. – Her gün iki gezek endamynyň gylyny boýdan-başa syrýan. Günde on-on baş päki dagy gidýär. Serediň, häzir men şu ýerde ýarym sagat oturdym. Aýagymyň gyllary ösüp gitdi. – Ol sumkasyndan päki çykardy. – Rugsat berseňiz, duran ýerimde ýene bir syrynyp alaýyn-la. Satiriki hekaýalar